

به نام خدا

نام و نام خانوادگی: امتحان درس: **فارسی**کلاس: رشته: **ریاضی و تجربی**وقت امتحان: **۷۵** کد: **۳۰۱-۹۶۱۰۲۶**

دانش آموز عزیز شما می توانید پاسخنامه امتحان را دو ساعت پس از پایان امتحان در پورتال مدرسه ملاحظه نمایید.

www.bagheralolum.sch.ir

ش.	پرسش ها	بارم
	قلمرو زبانی (۷ نمره)	
۱-	معنای واژه های مشخص شده را بنویسید. در این بود درویش <u>شوریده رنگ</u> <u>شبیگیر</u> برنشست	۰/۵
۲-	برای هریک از موارد زیر، یک مترادف بیابید. توقیع () صنم ()	۰/۵
۳-	یک هم خانواده در مقابل هر واژه بنویسید. مرشد: مناسک:	۰/۵
۴-	در گروه های زیر، مواردی را که غلط املایی دارند، پیدا کنید و شکل درست آن را بنویسید. (فقط ۶ مورد) لطف و صنع، دیوار مهرباب، وذر و وبال، صلت فخر، قرامت زده و زیان دیده، معشوق خوش لقا رازی و مسرور، خوش خلق و بزله گو، بالبداهه و ارتجالاً، مهمل شتر، طوع و رغبت، استحقاق و سزاواری	۱/۵
۵-	مصرع «به فرزندان و یاران گفت چنگیز» را براساس ترتیب اجزای جمله در زبان فارسی، مرتّب و نام اجزای آن را مشخص نمایید.	۰/۵

۶- مانند نمونه، جدول را کامل کنید.

ساده	وندی	مرگب	وندی- مرگب
گل	گلزار	گلاب	گل افشانی
دست			
دهان		دهان بین	دهان بینی

۰/۵

۷- جدول زیر را کامل نمایید (با حفظ شخص)

فعل	امر	ساخت منفی	مضارع اخباری
آمدی		نیامدی	

۱/۵ انمره

۸- جمله مقابل را مجهول کنید و مراحل مجهول سازی را توضیح دهید. علی کتاب را خوانده است

۰/۵

۹- در جمله زیر، انواع نقش های تبعی را مشخص کنید:

آقای کمالی، مدیر دبستان، آمد

او و برادرش قبول شدند.

۰/۷۵

قلمرو ادبی (۵ نمره)

۱- بیت زیر را از نظر آرایه های ادبی بررسی کنید. (نام یک آرایه با مشخص کردن واژه آن + توضیح مختصر)

فرو می ریخت گردی زعفران رنگ به روی نیزه ها و نیزه داران

۰/۵		
۰/۵	۲- مفهوم کنایهٔ مشخص شده را بنویسید «ملائکه را انگشت تعجب درندگان تحیر بماند»	
۰/۵	۳- مصراع: «از صدای سخن عشق، ندیدم خوشتر» چه آرایه ای دارد؟ توضیح دهید.	
	۴- در مصراع: «چو آتش، در سپاه دشمن افتاد» تشبیه را بیابید و طرف اول و دوم را مشخص کنید. طرف اول: طرف دوم:	
۰/۷۵		
	۵- در شعر زیر، چه آرایه هایی به کاررفته است؟ به اختصار توضیح دهید. از شبنم عشق، خاک آدم گِل شد	
۲	۶- مصراع دوم شعرهای زیر را بنویسید ۱- دید یکی عرصه به دامان کوه / ۲- پنهان ز دیده ها و همه دیده ها از اوست /	

قلمرو فکری (۸ نمره)

الف: معنا و مفهوم بیت ها و عبارت های زیر را به نثر روان و امروزی بنویسید. (۴ نمره)

۱- زنخدان فروبرد چندی به جیب که بخشنده روزی فرستد زغیب

۲- کدام دانه فرو رفت در زمین، که نرُست چرا به دانۀ انسانت این گمان باشد

۳- سراچۀ ذهنم آماس می کرد. بیشتر بر فوران تخیل راه می رفتم و لکه می دویدم

۴- حق تعالی، چون اصناف موجودات می آفرید، وسایط گوناگون بر کار کرد.

ب: درک مطلب. (پاسخ پرسش های زیر را به زبان ساده بنویسید.)

ناگاه ، آن دیدند که چون آب نیرو کرده بود و کشتی پُر شده ، نشستن و دریدن گرفت. آن گاه آگاه شدند که غرقه خواست شد . بانگ و هزاهز و غریو خاست امیر برخاست.

و هنر آن بود که کشتی های دیگر به او نزدیک بودند. ایشان درجستند هفت و هشت تن و امیر را بگرفتند

بربودند و به کشتی دیگر رسانیدند و نیک کوفته شد و پای راست، افگار شد؛ چنان که یک دَوال پوست

و گوشت بگسست و هیچ نمانده بود از غرقه شدن.

۰/۵

۰/۵

۰/۵

۱- دلایل شکاف برداشتن کشتی چه بود؟

۰/۵

۲- چه هنگام، شکاف برداشتن کشتی را متوجه شدند؟

۰/۵

۳- بعد از شکاف برداشتن کشتی، سرنشینان چه کار کردند؟

۰/۵

۴- امیر تا چه حد آسیب دید؟

۰/۵

۵- خوش شانس امیر، چه بود؟

۶- در متن فوق، نیک و افکار به چه معنی به کار رفته؟

۰/۵

۷- شاعر در بیت زیر، چه چیزی را توصیف کرده است؟ توضیح کامل بنویسید

ولی چندان که برگ از شاخه می ریخت دو چندان می شکفت و برگ می کرد

۸- مفهوم مشترک موارد زیر، چیست؟

تو ز قرآن ای پسر، ظاهر مبین دیو آدم را نبیند غیر طین

شما در دل منگرید، در دل نگرید.

پیروز و سربلند باشید. (گروه زبان و ادبیات فارسی)

مرکز پیش دانشگاهی و دبیرستان

باقر العلوم (ع)

واحد آزمون-رایانه

نام: نام خانوادگی: کلاس: ریاضی تجربی رشته: نام درس: فارسی ۲ (یازدهم)	باسمه تعالی اداره آموزش و پرورش شهر تهران مدیریت منطقه ۲ دبیرستان غیر دولتی باقرالعلوم امتحانات پایان ترم - سال تحصیلی ۹۶-۹۷	شماره سندلی: نام دبیر: تاریخ امتحان: ۹۶/۱۰/۲۶ مدت امتحان: ۷۵ دقیقه

بارم	پرسش ها	ش.																
۰/۵	قلمرو زبانی (۷ نمره) معنای واژه های مشخص شده را بنویسید. در این بود درویش شوریده رنگ شبگیر برنشست پریشان حال، بدبخت، آشفته صبح زود	۱-																
۰/۵	برای هریک از موارد زیر، یک مترادف بیابید. توقیع (امضا) صنم (بُت)	۲-																
۰/۵	یک هم خانواده در مقابل هر واژه بنویسید. مرشد: ارشاد مناسک: منسک	۳-																
۱/۵	در گروه های زیر، مواردی را که غلط املایی دارند، پیدا کنید و شکل درست آن را بنویسید. (فقط ۶ مورد) لطف و صنع، دیوار مهراب، وذر و وبال، صلت فخر، قرامت زده و زیان دیده، معشوق خوش لقا محراب، وزر غرامت رازی و مسرور، خوش خلق و بزله گو، بالبداهه و ارتجالاً، مهمل شتر، طوع و رغبت، استحقاق و سزاواری بنله محمل	۴-																
۰/۵	مصراع «به فرزندان و یاران گفت چنگیز» را براساس ترتیب اجزای جمله در زبان فارسی، مرتب و نام اجزای آن را مشخص نمایید. چنگیز به فرزندان و یاران گفت	۵-																
۱ نمره	مانند نمونه، جدول را کامل کنید. <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <thead> <tr> <th>ساده</th> <th>وندی</th> <th>مرکب</th> <th>وندی- مرکب</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>گل</td> <td>گلزار</td> <td>گلاب</td> <td>گل افشانی</td> </tr> <tr> <td>دست</td> <td>دسته</td> <td>دست ساز</td> <td>دست سازی</td> </tr> <tr> <td>دهان</td> <td>دهانه</td> <td>دهان بین</td> <td>دهان بینی</td> </tr> </tbody> </table>	ساده	وندی	مرکب	وندی- مرکب	گل	گلزار	گلاب	گل افشانی	دست	دسته	دست ساز	دست سازی	دهان	دهانه	دهان بین	دهان بینی	۶-
ساده	وندی	مرکب	وندی- مرکب															
گل	گلزار	گلاب	گل افشانی															
دست	دسته	دست ساز	دست سازی															
دهان	دهانه	دهان بین	دهان بینی															

۷- جدول زیر را کامل نمایید (با حفظ شخص)

۰/۵	مضارع اخباری	ساخت منفی	امر	فعل
	می آیی	نیامدی	بیا	آمدی

۸- جمله مقابل را مجهول کنید و مراحل مجهول سازی را توضیح دهید. علی کتاب را خوانده است کتاب، خوانده شده است. (۰/۵)

۱/۵ شماره

۱- حذف فاعل ۲- قرار دادن مفعول در ابتدای جمله به عنوان نهاد ۳- حذف علامت مفعول

۴- ساختن صفت مفعولی از بن فعل ۵- استفاده از خانواده «شدن» ۶- هماهنگ ساختن زمان فعل و

هم چنین شخص فعل با توجه به جمله. (۴ مورد کافی است. هر کدام بیست و پنج صدم)

۹- در جمله زیر، انواع نقش های تبعی را مشخص کنید:

۰/۵

آقای کمالی، مدیر دبستان، (بدل) آمد

او و برادرش (معطوف) قبول شدند.

قلمرو ادبی (۵ نمره)

۱- بیت زیر را از نظر آرایه های ادبی بررسی کنید. (نام یک آرایه با مشخص کردن واژه آن + توضیح مختصر)

۰/۷۵

فرو می ریخت گردی ز عفران رنگ به روی نیزه ها و نیزه داران

(استعاره) (تناسب یا شبکه معنایی)

استعاره: به کاربردن تشبیهی است که یکی از طرفین حذف شده.

تناسب یا شبکه معنایی: دو یا چند واژه که در یک گروه قرار بگیرند؛ مانند لیلی و مجنون

۰/۵

۲- مفهوم کنایه مشخص شده را بنویسید «ملائکه را انگشت تعجب در دندان تحیر بماند»

تعجب کردند

۰/۵

۳- مصراع: «از صدای سخن عشق، ندیدم خوشتر» چه آرایه ای دارد؟ توضیح دهید.

حس آمیزی دارد. به جای «ندیدم» در بیان عادی «نشدیدم» برای صدا به کار می رود.

حس آمیزی به کار بردن دو یا چند حس است که با هم قاطی شده باشند و در جای خود به کار نرفته باشند؛

مانند: داستان تلخ، و

۰/۵

۴- در مصراع: «چو آتش، در سپاه دشمن افتاد» تشبیه را بیابید و طرف اول و دوم را مشخص کنید.

طرف اول: او طرف دوم: آتش

۰/۷۵	۵- در شعر زیر، چه آرایه‌هایی به کار رفته است؟ به اختصار توضیح دهید. از شب‌نم عشق، خاک آدم گِل شد شب‌نم عشق: تشبیه خاک آدم: تلمیح خاک و گل: تناسب	
۲	۶- مصراع دوم شعرهای زیر را بنویسید ۳- دید یکی عرصه به دامان کوه / عرضه ده مخزن پنهان کوه ۴- پنهان ز دیده‌ها و همه دیده‌ها از اوست / آن آشکار صنعت پنهانم آرزوست	
۱	قلمرو فکری (۸ نمره) الف: معنا و مفهوم بیت‌ها و عبارت‌های زیر را به نثر روان و امروزی بنویسید. (۴ نمره) زن‌خدا فرورد چندی به جیب که بخشنده روزی فرستد ز غیب معنا: چند وقتی، چانه خود را در یقه فرو برد [و با خود اندیشید] خدا از غیب رزق و روزی می‌فرستد مفهوم: مصراع اول کنایه از اندیشیدن است. مصراع دوم بر روزی رسائی خدا، تأکید دارد.	
۱	۲- کدام دانه فرو رفت در زمین، که نرُست چرا به دانه انسانت این گمان باشد معنا: هر دانه‌ای که در زمین کاشته شود، می‌روید و سبز می‌شود (استفهام انکاری یا پرسش تأکیدی دارد) چرا در مورد انسان، که مانند دانه است، شک و تردید داری؟ مفهوم: اعتقاد به جهان آخرت	
۱	۳- سراچه ذهنم آماس می‌کرد. بیشتر بر فوران تخیل راه می‌رفتم و لگه می‌دویدم معنا: خانه کوچک ذهنم، ورم می‌کرد.. بیشتر بر روی تخیل که مانند فواره است، راه می‌رفتم و جست‌وخیز می‌کردم. مفهوم: بیشتر می‌فهمیدم و تخیل من، قوی‌تر از قبل می‌شد.	
	۴-	

حق تعالی، چون اصناف موجودات می آفرید، وسایط گوناگون بر کار کرد.

معنا: پروردگار بلند مرتبه، هنگامی که انواع موجودات را به وجود می آورد، از واسطه های گوناگون، استفاده کرد.

مفهوم: آفرینش جسم انسان به شیوه معمولی و به کمک واسطه ها.

ب: درک مطلب. (پاسخ پرسش های زیر را به زبان ساده بنویسید.)

ناگاه، آن دیدند که چون آب نیرو کرده بود و کشتی پر شده، نشستند و دریدن گرفت. آن گاه آگاه شدند که غرقه خواست شد. بانگ و هزاهز و غریو خواست امیر برخاست.

و هنر آن بود که کشتی های دیگر به او نزدیک بودند. ایشان درجستند هفت و هشت تن و امیر را بگرفتند

بربوندند و به کشتی دیگر رسانیدند و نیک کوفته شد و پای راست، افگار شد؛ چنان که یک دوال پوست

و گوشت بگسست و هیچ نمانده بود از غرقه شدن.

۰/۵

۹- دلایل شکاف برداشتن کشتی چه بود؟ طغیان آب، پر شدن کشتی

۰/۵

چه هنگام، شکاف برداشتن کشتی را متوجه شدند؟ وقتی که داشتند غرق می شدند.

۰/۵

۱۰- بعد از شکاف برداشتن کشتی، سرنشینان چه کار کردند؟ سر و صدا کردند

۰/۵

۱۱- امیر تا چه حد آسیب دید؟ پای راستش، زخمی شد در حدی که یک لایه پوست و گوشت جدا

۰/۵

شد.

۰/۵

۱۲- خوش شانسی امیر، چه بود؟ کشتی های دیگر به او نزدیک بودند

۰/۵

۱۳- در متن فوق، نیک و افگار به چه معنی به کار رفته؟ زیاد، زخمی

۱۴- شاعر در بیت زیر، چه چیزی را توصیف کرده است؟ توضیح کامل بنویسید.

ولی چندان که برگ از شاخه می ریخت دو چندان می شکفت و برگ می کرد

تعداد بی شمار مغولان را توصیف کرده است:

هر اندازه دشمنان را مانند برگ از شاخه جدا می کرد، دو برابر جایگزین آن می شد.

۰/۵

۱۵- مفهوم مشترک موارد زیر، چیست؟

توز قرآن ای پسر، ظاهر مبین دیو آدم را نبیند غیر طین

شما در دل منگرید، در دل نگرید.

مفهوم مشترک موارد فوق، توصیه به ژرف نگری و پرهیز از ظاهربینی است.

پیروز و سربلند باشید. (گروه زبان و ادبیات فارسی)